

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

631.00
27/10-08
200803042-18

Høring – forslag til endringer i gjeldsordningsloven

Lånkassen viser til høringsbrev om endringer i gjeldsordningsloven med frist for merknader 1. november 2008.

I høringsnotatet foreslås endringer som medfører økt fleksibilitet når det gjelder behandlingen av gjeldsordningssaker. Lånkassen ser positivt på dette.

Lånkassen har følgende kommentarer til hovedpunktene i høringsnotatet:

1. Egenforsøk

Kravene til eget forhandlingsforsøk fører i en del tilfeller til forsinkelser og dobbeltarbeid. Lånkassen støtter derfor forslaget om at egenforsøk bare skal kreves i de tilfellene saken egner seg for det, og hvor det er sannsynlig at en utenrettslig gjeldsordning kan komme i stand.

2. Låneopptak i gjeldsforhandlingsperioden

Låneopptak under gjeldsforhandlinger er i dag avhengig av samtykke fra samtlige kreditorer. Begrunnelsen for dette er at det er lite sannsynlig at en gjeldsordning kan komme i stand dersom skyldneren pådrar seg gjeld i forhandlingsprosessen. Lånkassen støtter departementets uttalelser om at en skyldner i en gjeldsforhandling i alminnelighet ikke har legitime behov for å stifte ny gjeld i denne perioden. Opptak av ny gjeld kan likevel være nødvendig og fornuftig, eksempelvis som ledd i en refinansiering av eksisterende gjeld eller opptak av startlån i samarbeid med kommunen. I den foreslåtte endringen av bestemmelsen legges det til grunn at gjeld kan opptas dersom namsmannen samtykker. Bestemmelsen inneholder også en plikt for skyldner til ikke å foreta disposisjoner som er egnet til å skade kreditorene. Lånkassen ser at endringen innebærer en forenkling for kreditorene. Det legges videre til grunn at namsmannens samtykke sikrer at avveiningen mellom skyldners og kreditorenes interesser ivaretas. Lånkassen støtter derfor forslaget.

3. Gjeldsordning for skyldnere bosatt utenfor Norge

Departementet foreslår at skyldner skal kunne sende søknad fra utlandet dersom dette er ubetenkelig i forhold til sakens opplysning. Lånkassen ser at det kan oppstå praktiske problemer knyttet til dagens bestemmelse som forutsetter at søknad om gjeldsordning må fremsettes i Norge. Dagens bestemmelse åpner likevel opp for at låntaker kan flytte til

utlandet etter åpning av gjeldsforhandlinger. Åpning av gjeldsforhandlinger kan også finne sted selv om gjelden ikke tilhører norske kreditorer.

Som departementet peker på, kan det i noen tilfeller være behov for personlig fremmøte og hjemmebesøk hos skyldneren for å klarlegge skyldners økonomiske og sosiale situasjon. Det kan også være vanskeligere å beregne nødvendige levekostnader i utlandet enn i Norge. Når dagens ordning likevel åpner for flytting til utlandet etter at en gjeldsordning er etablert, kan ikke Lånekassen se avgjørende argumenter som taler mot en begrenset adgang til også å kunne sende søknad om gjeldsordning fra utlandet. Forutsetningen må være at skyldner har en tilstrekkelig tilknytning til Norge og at saken lar seg opplyse selv om skyldner er bosatt i utlandet.

4. Skatte- og avgiftskrav

Skatte- og avgiftskrav har ikke lengre noen prioritet under selve gjeldsordningen. Lånekassen støtter derfor forslaget om å fjerne dekningsprioriteten også i gjeldsforhandlingsperioden. Når det gjelder skatte- og avgiftskrav oppstått etter åpning av gjeldsforhandling, støtter også Lånekassen forslagene fra departementet.

5. Behandling av krav sikret ved legalpant i bolig

Departementet foreslår å gi krav dekket ved legalpant full dekning dersom skyldner skal beholde eiet bolig. Lånekassen er enig i departementets vurdering, krav sikret ved legalpant i bolig må betraktes som boutgifter, og disse må skyldner kunne prioritere.

6. Gjeldsordningsperiodens lengde, alternative oppgjørsformer

Departementet foreslår en oppmykning av reglene knyttet til gjeldsordningsperiodens lengde. I forslaget åpnes det opp for engangsbetaling og såkalt forsert nedbetaling.

Oppgjør ved engangsinnbetaling innebærer at kreditorene mister muligheten til å kreve ytterligere innbetalinger dersom skyldners situasjon forbedrer seg. I høringsnotatet viser imidlertid departementet til at erfaringene med endringer i gjeldsordninger viser at slike endringer langt oftere skjer i skyldners favør, enn omvendt. En ordning som åpner opp for betaling av engangsbeløp vil naturligvis også medføre langt mindre oppfølging og administrasjon for Lånekassen som kreditor.

Lånekassen ser likevel at en slik ordning kan virke støtende for utenforstående, særlig dersom en engangsinnbetaling kan oppfattes som en enkel vei ut av gjeldsuføret. Hvorvidt dette er tilfellet vil avhenge av totalsituasjonen, herunder skyldners økonomiske stilling og størrelsen på engangsbeløpet. Dersom alternativet er liten eller ingen dekning, kan ikke Lånekassen se at det skulle oppfattes som støtende at skyldner betaler et engangsbeløp.

Forslaget om oppgjør ved engangsinnbetaling innebærer en ny ordning i forhold til dagens regulering. Det kan derfor synes hensiktsmessig å innføre en regel som innebærer at skyldner må fremsette et tilbud som i alle fall er noe bedre for kreditorene enn det som antas å bli resultatet ved en ordinær gjeldsordning. En slik løsning vil vanskelig kunne oppfattes som støtende, og uansett vil domstolene nekte stadfestelse dersom det i enkeltsituasjoner skulle være behov for det. Lånekassen støtter etter dette det foreslåtte alternativ 3.

Når det gjelder gjeldsordningsperiodens lengde foreslår departementet at det i enkelte tilfeller bør være særlig adgang til å korte ned perioden eller fastsette gjeldsordninger helt uten en periode. I høringsnotatet vises det særskilt til at gruppen som søker gjeldsordning i dag er

vesentlig forskjellig fra tidligere. Andelen saker hvor sykdom og rusproblematikk er tilstede har økt sterkt. Kun 30 % av søkerne har lønnsinntekter. Lånekassen er enig i at det for ressurssvake grupper kan være hensiktsmessig å åpne opp for muligheten til fleksible ordninger hva gjelder gjeldsordningsperiodens lengde.

7. Næringsgjeld

Lånekassen støtter departementets vurdering når det gjelder behandlingen av næringsgjeld. En umiddelbar sletting av næringsgjeld vil kunne tenkes å vanskeliggjøre både finansiering og kreditt til denne gruppen.

8. Gjeldsordning for straffedømte

Etter gjeldende lov skal det legges vekt på om en ikke ubetydelig del av gjelden stammer fra staffbare forhold som er avgjort ved dom eller forelegg mindre enn tre år før søknaden leveres. Dersom dette er tilfellet er hovedregelen at gjeldsforhandlinger ikke kan åpnes. Lånekassen mener det er gode grunner for denne bestemmelsen. Det vil kunne virke svært urimelig at denne typen gjeld slettes kort tid etter at kravet er pådømt. Departementet har foreslått at tre-årsregelen skal bestå og Lånekassen støtter dette. Det samme gjelder forslaget om å presisere at unntak kan gjøres dersom skyldner er i en klar rehabiliteringssituasjon.

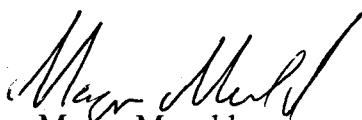
Lånekassen støtter for øvrig forslaget til presisering av § 4-8 bokstav h.

9. Etterperioden

En gjeldsordning kan bli satt til side inntil to år etter gjennomføringen dersom skyldner mottar arv, gevinst eller liknende av betydelig omfang. Lånekassen er enig i at bestemmelsen kan skape utrygghet for skyldneren og familien, siden den er en utpreget skjønsmessig regel. Som departementet påpeker kan regelen også relativt enkelt omgås.

Departementet peker på at hovedformålet med endringene er at skyldneren skal gis mulighet til å legge problemene raskere bak seg og kunne få en ny start. Erfaringen fra Lånekassen tilsier også at det i praksis sjelden oppstår omstendigheter som tilsier en endring etter utløpet av ordningen. Det antas at endringene i gruppen som søker om gjeldsordning også medfører at det ikke er økt risiko for tap selv om etterperioden fjernes. Lånekassen mener derfor at regelen om etterperiode bør kunne fjernes.

Med hilsen

Magne Mevold
avdelingsdirektør

Berit Hartviksen
underdirektør

Kopi:
Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo